

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1426/2542

นายเคนจิ ฮิโรตะโจทก์ นายอดิศร พงศ์วิจิตรพันธุ์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1169

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.พ.พ. มาตรา 1169 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า ถ้ากรรมการทำให้เกิดเสียหายแก่บริษัท ๆ จะฟ้องร้องเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนแก่กรรมการก็ได้ หรือในกรณีที่บริษัทไม่ยอมจะฟ้องร้อง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งคนใดจะเอาคตินั้นขึ้นว่ากล่าวก็ได้ นั้น เป็นการให้อำนาจแก่ผู้ถือหุ้นฟ้องกรรมการบริษัทผู้ทำให้บริษัทเสียหาย ซึ่งโดยปกติบริษัทย่อมเป็นผู้ฟ้องเรียกให้กรรมการผู้นั้นชดใช้ค่าเสียหายแก่บริษัท ส่วนผู้ถือหุ้นจะเป็นผู้ฟ้องตามมาตรา 1169 วรรคหนึ่ง ได้นั้น จะต้องฟ้องแทนหรือฟ้องเพื่อประโยชน์ของบริษัท เฉพาะกรณีที่บริษัทไม่ฟ้องและเป็นการฟ้องเรียกร้องเอา

ค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น แต่การที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ขอให้พิพากษาวานิติกรรมขายสิทธิตามสัญญาจะซื้อจะขายระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 เป็นโมฆะ หาใช่เป็นการฟ้องเพื่อเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยที่ 1 ไม่ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องโจทก์ฟ้องให้จำเลยทั้งสองชดใช้เงิน 60,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาจนกว่าจะชำระเสร็จ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำพิพากษาใหม่ จำเลยทั้งสี่ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์บรรยายฟ้องว่า โจทก์เป็นผู้ถือหุ้นบริษัทเซเวนซีส์ แฟชั่น ซิสเต็มส์ (ไทย) จำกัด โจทก์และจำเลยที่ 1 ร่วมกันตั้งบริษัทเซเวนซีส์ แฟชั่น ซิสเต็มส์ (ไทย) จำกัด เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเสื้อผ้าสำเร็จรูปโดยมีจำเลยที่ 1 เป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2530 จำเลยที่ 1 ทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินโฉนดเลขที่ 219931 และ 219932 ตำบลหนองบอน

คำพิพากษา

อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร จากบริษัทแลนด์แอนด์เฮาส์ เรียลเอสเตท จำกัด และทำสัญญาว่าจ้างบริษัทแลนด์แอนด์เฮาส์ คอนสตรัคชั่น จำกัด ปลุกสร้างอาคารเลขที่ 2/3 ในที่ดินแปลงดังกล่าว โดยจำเลยที่ 1 ลงนามแทนบริษัท ต่อมาจำเลยที่ 1 นำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินและอาคารไปขายหรือสละสิทธิให้แก่จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 โดยมีขอบ ทำให้บริษัทเสียหาย ขอให้พิพากษาวานิติกรรมดังกล่าวเป็นโมฆะและให้จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 โอนที่ดินและอาคารคืนแก่บริษัทเซเวนซีส์ แฟชั่น ซิสเต็มส์ (ไทย) จำกัด เห็นว่า โจทก์ฟ้องโดยอาศัยอำนาจตาม ป.พ.พ. มาตรา 1169

วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า ถ้ากรรมการทำให้เกิดเสียหายแก่บริษัท ๆ จะฟ้องร้องเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนแก่กรรมการก็ได้ หรือในกรณีที่บริษัทไม่ยอมฟ้องร้องผู้ถือหุ้นคนหนึ่งคนใดจะเอาคตินั้นขึ้นว่ากล่าวก็ได้ ตามบทบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจแก่ผู้ถือหุ้นฟ้องกรรมการบริษัทผู้ทำให้บริษัทเสียหาย ซึ่งโดยปกติบริษัทย่อมเป็นผู้ฟ้องเรียกให้กรรมการผู้นั้นชดใช้ค่าเสียหายแก่บริษัท ส่วนผู้ถือหุ้นจะเป็นผู้ฟ้องตามมาตรา 1169 วรรคหนึ่ง ต้องฟ้องแทนหรือฟ้องเพื่อประโยชน์ของบริษัทเฉพาะกรณีที่บริษัทไม่ฟ้องและเป็นการฟ้องเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น แต่การที่

โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ขอให้พิพากษาวานิติกรรมขายสิทธิตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินและอาคารพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 เป็นโมฆะเช่นนี้ หาใช่เป็นการฟ้องเพื่อเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยที่ 1 ไม่ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ส่วนจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 เป็นบุคคลภายนอกไม่ได้เป็นกรรมการบริษัท โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ตามบทบัญญัติดังกล่าวเช่นเดียวกัน เรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยจะไม่ให้การต่อสู้ ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาของจำเลยทั้งสี่ที่ว่า ฟ้องของโจทก์เป็นฟ้องซ้อนกับคดีหมายเลขแดงที่ 18365/2534 ของศาลชั้นต้นหรือไม่ เพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลง ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้นไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา พิพากษากลับ ให้บังคับคดีตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ.

องค์คณะ

ระพีนทร บรรจงศิลป์ · วุฒินันท์ สุขสว่าง · วิรัช ลิ้มวิชัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) — deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1426/2542>